

Łukasz **Ogrodnik**, Paul **Balawajder**, Michał **Wojnarowicz**, Bartłomiej **Znojek**

Premier Orbán złożył wizytę w Białym Domu

Głównym rezultatem pierwszej po 2019 r. wizyty premiera Viktora Orbána w Białym Domu 7 listopada br. było **wyłączenie Węgier z amerykańskich sankcji na rosyjski sektor energetyczny, co potwierdziło, że prezydent Donald Trump jest podatny na wpływ szefa węgierskiego rządu.**

Dzięki bliskim osobistym i politycznym relacjom oraz narracji o ograniczonych zdolnościach w dywersyfikacji źródeł energii kraju śródlądowego Orbán zdołał wyjednać roczne (a zdaniem rządu Węgier bezterminowe) zwolnienie z amerykańskich sankcji. Wątki energetyczne wizyty dopełniło podpisanie umowy kupna paliwa jądrowego od amerykańskiej firmy Westinghouse oraz zapowiedź zakupu przez Węgry skroplonego gazu ziemnego o wartości 600 mln dol. Zwolnienie z sankcji, wraz z amerykańskimi intencjami wsparcia węgierskiego systemu finansowego, wzmacnia pozycję Orbána przed zaplanowanymi na wiosnę 2026 r. wyborami parlamentarnymi. Dodatkowym atutem w kampanii – a także zrewanżowaniem się za długoletnie popieranie Trumpa przez Orbána – byłaby rewizyta amerykańskiego prezydenta na Węgrzech lub realizacja budapeszteńskiego szczytu z udziałem prezydenta Rosji Władimira Putina, z którym Orbán także utrzymuje kordialne stosunki. Spotkanie to zostało jednak odwołane 21 października w reakcji na brak wykazania przez Rosję woli zakończenia wojny.

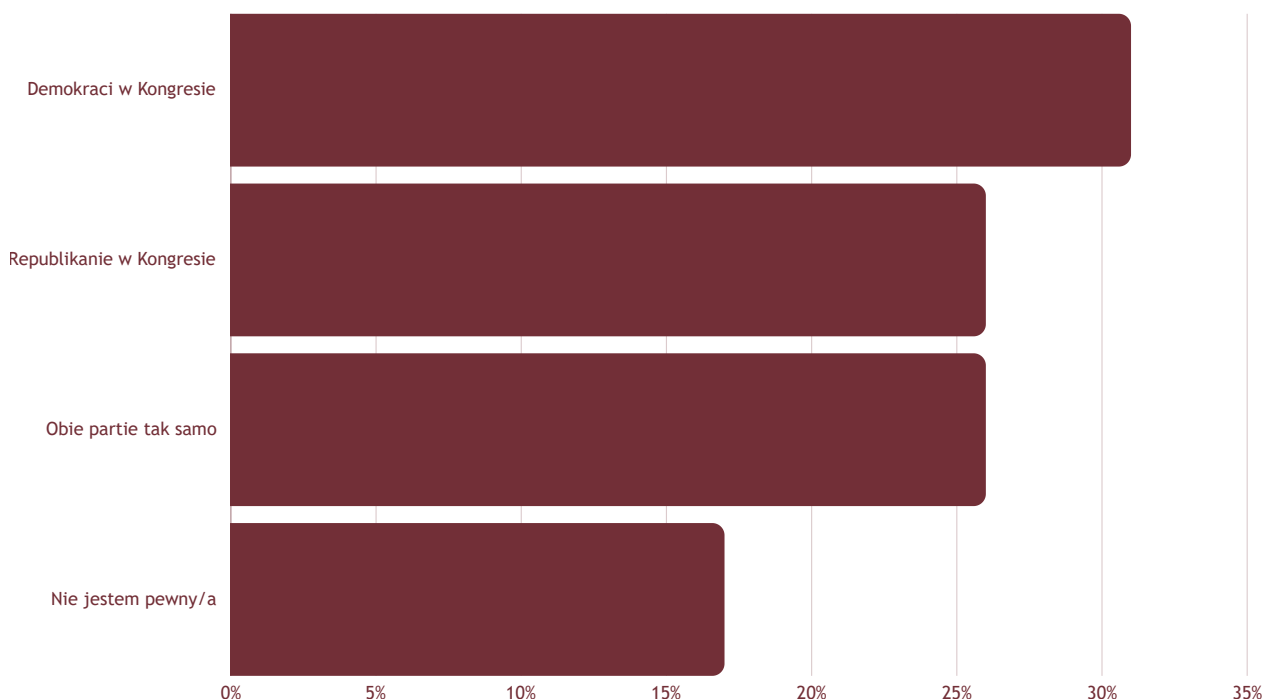
[O amerykańskich sankcjach na rosyjski sektor energetyczny pisał Tymon Pastucha](#)

Koniec zawieszenia działalności rządu USA

Podpisanie przez Donalda Trumpa prowizorium budżetowego 12 listopada br. zakończyło trwający **rekordowe 43 dni impas polityczny między Demokratami a Republikanami** i zapewniło czas na wynegocjowanie ustaw budżetowych do końca stycznia.

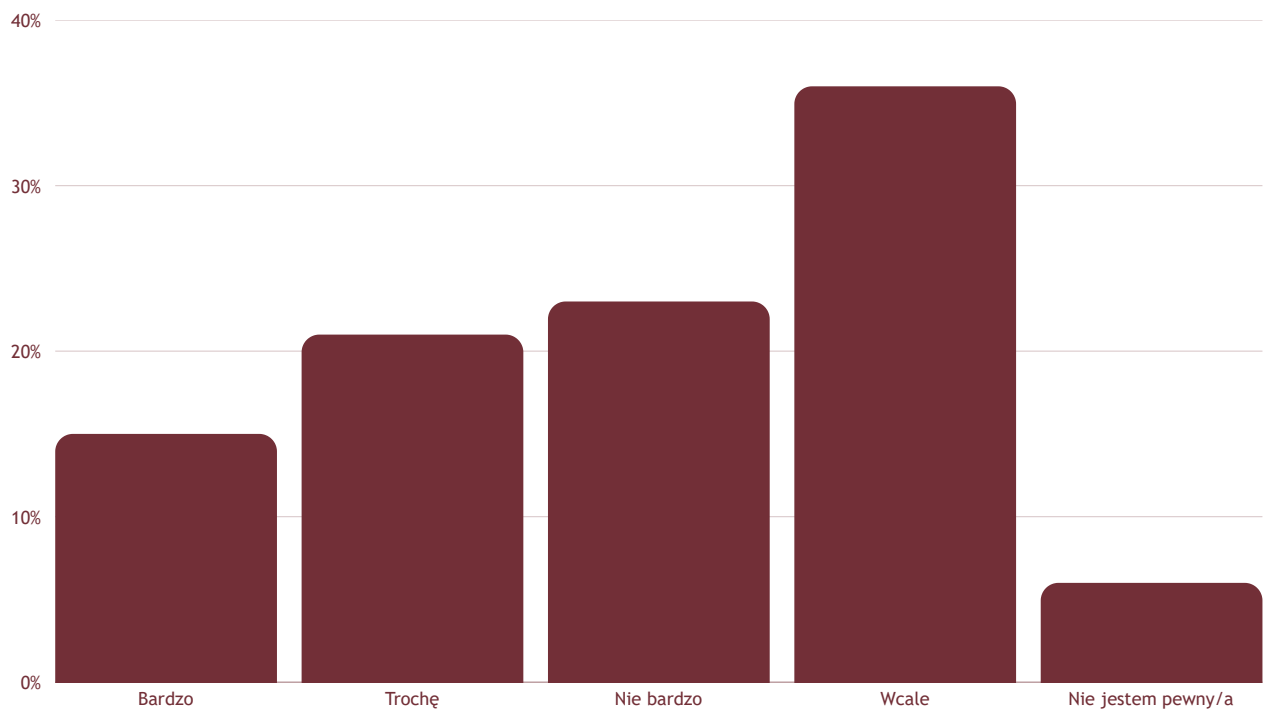
W porozumieniu zapewniono finansowanie jedynie do 30 stycznia 2026 r. Równocześnie wprowadzono trzy pełne, gotowe ustawy budżetowe dotyczące rolnictwa, budownictwa wojskowego i spraw weteranów oraz legislatury. Kluczowe dla przełamania impasu było poparcie ośmiu senatorów z Partii Demokratycznej, którzy – w obliczu narastającej presji społecznej, spowodowanej m.in. opóźnionymi i odwoływanymi lotami oraz niewypłacaniem pensji pracownikom federalnym – zdecydowali się wesprzeć tzw. czyste prowizorium budżetowe, mimo sondaży wskazujących, że większość Amerykanów obwinia Republikanów za zawieszenie działalności rządu. Demokraci ponieśli jednak istotną porażkę: z pakietu usunięto ich główny postulat, czyli przedłużenie federalnych subsydiów do ubezpieczeń zdrowotnych w ramach programu Affordable Care Act (tzw. Obamacare). Ustępstwo to wywołało ostrą krytykę części Partii Demokratycznej, która zapowiada dalszą walkę legislacyjną o subsydia. Zakończenie zawieszenia działalności rządu pozwala na przywrócenie wypłat i pracy instytucji, jednak nie rozwiązuje kluczowego sporu o finansowanie systemu ochrony zdrowia. Oznacza to, że konflikt o koszty i dostępność ubezpieczeń zdrowotnych będzie pozostawał w centrum amerykańskiej debaty politycznej.

Odpowiedzi udzielone przez Amerykanów na pytanie: „Kto jest twoim zdaniem najbardziej odpowiedzialny za zakończenie zamknięcia rządu federalnego?”

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie danych YouGov

Odpowiedzi udzielone przez Amerykanów na pytanie: „Jak bardzo dotknęło cię osobiście zamknięcie rządu federalnego?”

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie danych YouGov

Donald Trump prosi o ułaskawienie Benjamina Netanjahu

W liście skierowanym do prezydenta Izraela Icchaka Herzoga **Trump wezwał do udzielenia izraelskiemu premierowi ułaskawienia w procesie korupcyjnym**. Treść listu pokrywa się z dotychczasową narracją polityczną Netanjahu i wzmacnia jego przekaz.

List formalizuje wcześniejsze komunikaty Trumpa, wskazujące na konieczność zakończenia procesu Netanjahu. Oskarżenia wobec niego określił jako „polityczne” i „nieuzasadnione”. Oficjalna odpowiedź Herzoga była sformułowana w neutralnym tonie, bez odrzucenia jednoznacznej interwencji przywódcy USA w wewnętrzną sytuację Izraela. W przeszłości podobne prośby Trump kierował wobec innych liderów sprzyjających mu środowisk politycznych, m.in. Jaira Bolsonaro w Brazylii i Marine Le Pen we Francji.

W izraelskim systemie prawnym prezydent może skorzystać z prawa łaski, choć niedoprecyzowane jest, czy może to nastąpić przed prawomocnym wyrokiem sądu. Niemniej Netanjahu oczekuje ułaskawienia bez warunków towarzyszących, m.in. przyznania się do winy i zobowiązania do porzucenia kariery politycznej. Wsparcie Trumpa wzmacnia dotychczasowy przekaz premiera o konieczności przerwania procesu w imię „zachowania jedności narodowej” i będzie wykorzystywane w walce politycznej z izraelskim aparatem sądowym i opozycją. Żądanie ułaskawienia wpisuje się też w sytuację w regionie – udzielenie wsparcia Netanjahu de facto w kampanii wyborczej prawdopodobnie pozostaje powiązane z ustępstwami izraelskiego premiera w kwestii zawieszenia broni w Strefie Gazy.

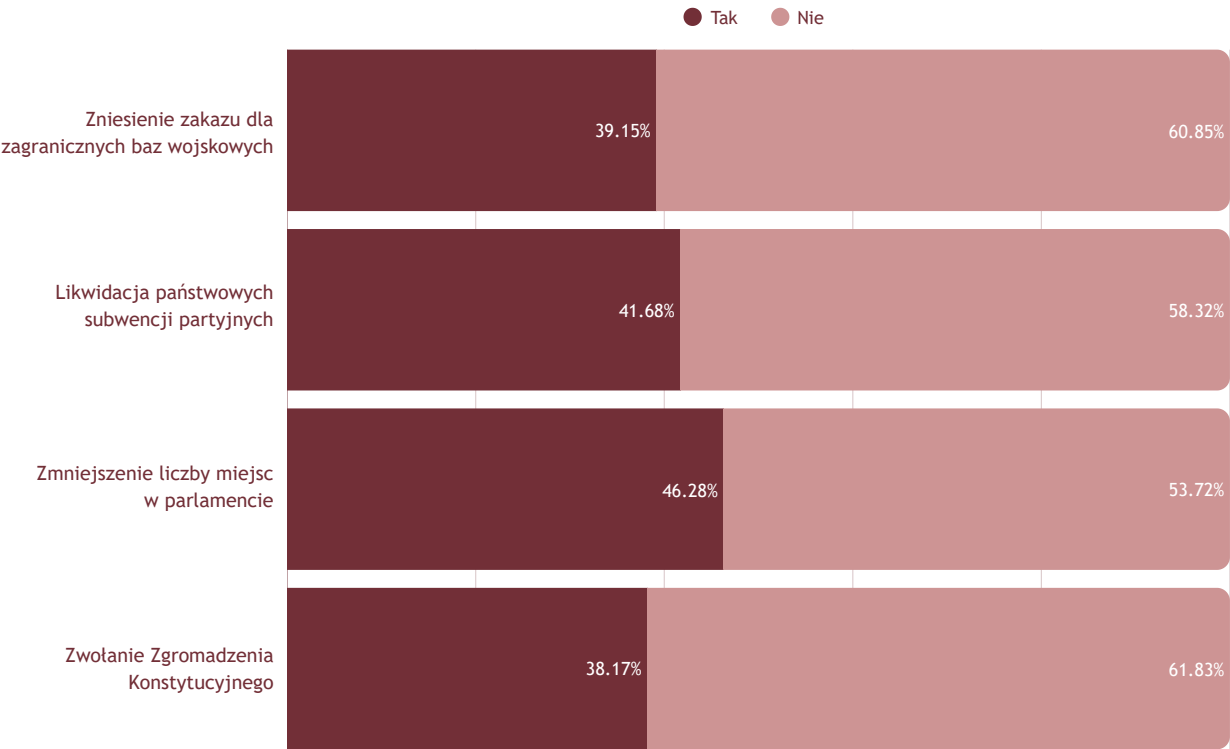
Fiasko prezydenckiego referendum w Ekwadorze

W głosowaniu 16 listopada **Ekwadorczycy odrzucili rządowe propozycje zmian ustrojowych**. Wynik ten jest wyrazem sprzeciwu wobec dążeń prezydenta Daniela Noboi do poszerzenia swojej władzy i ściślejszej współpracy Ekwadoru z USA.

W kwietniu br. Noboa uzyskał reelekcję w wyborach prezydenckich m.in. dzięki popularności swojego podejścia do zwalczania rosnącej przestępczości zorganizowanej, opartego na zaangażowaniu wojska. Rozczarowanie efektami tych działań i trudności gospodarcze wpłynęły na odrzucenie czterech propozycji listopadowego referendum. Rząd zabiegał o zgodę na likwidację subwencji partyjnych, zmniejszenie liczby miejsc w parlamencie, powołanie konstytuandy i zniesienie konstytucyjnego zakazu dla zagranicznych baz wojskowych w Ekwadorze. Brak akceptacji tej ostatniej zmiany komplikuje dążenia Noboi do zacieśnienia współpracy z USA. Administracja Donalda Trumpa liczyła na możliwość przywrócenia obecności swoich sił w ekwadorskiej bazie lotniczej w Manta (ekwadorski rząd rozpoczął prace przygotowawcze pod tym kątem). Żołnierze USA byli tam obecni od 1999 do 2009 r., kiedy rząd Rafaela Correi preforsował konstytucyjny zakaz ustanawiania zagranicznych baz. Noboa będzie próbował rozwijać współpracę z USA, intensyfikując walkę z grupami narkotykowymi. Wynik referendum może jednak sygnalizować ograniczenia dla społecznej akceptacji metod „twardej ręki” w zapewnianiu bezpieczeństwa publicznego, inspirowanych głównie drakońskim podejściem przywódcy Salvadora Nayiba Bukele.

[O brutalizacji polityki USA wobec Ameryki Łacińskiej pisał Bartłomiej Znojek](#)

Wyniki referendum przeprowadzonego 16 listopada 2025 w Ekwadorze

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie danych El Universo (przeliczone 99,22% głosów)